Nils Petter Linderberg

1/12 1811 - 14/10 1883

Efter genomgången yrkesutbildning i Stockholm tog den då 19-årige Nils Petter Linderberg över familjeföretaget Linderbergs klockgjuteri 1830 och förde det in på nya, outforskade vägar. Under hans tid som fabrikör blomstrade företaget. Sundsvall växte som industriort, ångsågarna och rederirörelserna expanderade kraftigt. Under sina första år köpte han och lät bygga hus i området kring fabriken för att kunna husera alla nyanställda.

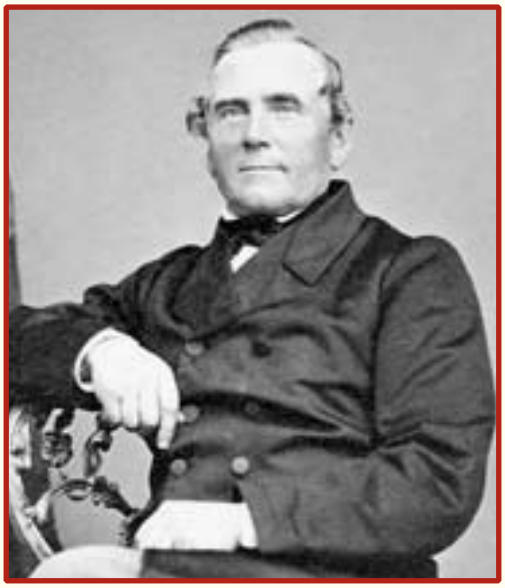

Nils Petter Linderberg
Bildkälla: Sundsvalls Museum

1845 fick han patent på en egenhändigt tillverkad legering av en sorts mässing bestående av 1/3 zink och 2/3 koppar; s.k. gul metall. Denna användes vid tillverkningen av bult och spik, vilket var produkter som de stora skeppsvarven efterfrågade. Linderberg grundade en fabrik för bultproduktion vid Sidsjöbäcken. När behovet var som störst tillverkades nära 6 ton spik och 48 ton bult. Under 1860-talet minskade beställningarna, då ångbåtar alltmer tog över sjöfarten, och Linderberg nödgades lägga ner sitt manufakturverk.

”Den allra främste industriidkaren i Sundsvall” kallades han av rektor Erik Berggren. Och det med rätta. Trots bakslaget med Sidsjö Manufakturverk fortsatte han oförtrutet att utveckla verksamheten. Förutom klockor tillverkades mässingsföremål, selkrokar och ljusstakar, så småningom även vattenkranar och brandsprutor. Linderberg fick patent på sin brandspruta som kunde klara upp till 20 graders kyla utan att vattnet i slangen frös. Han fick motta medaljer för sina innovationer på industriutställningar; Stockholm 1866, Bogota 1874 och Sundsvall 1882.

Han fick fyra barn med sin hustru, kusinen Mathilda Charlotta. Men han hade inte bara en stor familj utan till hushållet räknades också en gesäll, tre lärlingar, en dräng och fyra pigor – totalt 15 personer. Hans äldsta dotter Magdalena gifte sig med vinhandlaren Botvid Johansson. Det var också Botvid som tog över det forna familjeföretaget efter konkurs 1892, och omvandlade det till aktiebolag. Idag känner vi företaget under namnet Emhart Glass Sweden.

Nils Petter var som många andra av företagarna i Sundsvall nära inblandad i stadens styre. Han var medlem av de 24 äldste, föregångaren till stadsfullmäktige, och sedan ledamot i det sistnämnda under dryga 10 år (1863-1875). Han var också ledamot i fattigvårdsstyrelsen, lasarettsdirektionen, drätselkammaren och kyrkorådet. Dessutom var han jaktintresserad och medlem i Medelpads jägareförbund.

Inte mindre än 69 klockor gjöts under Nils Petters livstid. En av de sista skickades så långt som till Evangeliska fosterlandstiftelsens missionsstation i Östafrika. Bara en månad efter leverans avled Linderberg stilla i sitt hem.

Ida Norberg 2007

Källor:
Ahnlund, Nils (1921-22) Sundsvalls historia, del IV, Sundsvall
Emhart Glass Sweden AB 250 1756-2006: från hantverk till världsledande industri (2006) Emhart Glass Sweden
Från klockgjutning till glasformning under 250 år, Medelpads fornminnesförening
Höglund, Helge (1981) Hus och människor – en vandring genom sekelskiftets Sundsvall, Tryckeribolaget
Sundsvalls historia, del 1, red. Lars-Göran Tedebrand, Stadshistoriska kommittén, Sundsvalls kommun
Sundsvalls Tidning 1883-10-13